

Olsztyn, 22 maja 2020 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

PS-IV.431.2.5.2020.KG

Pani Elwira Świetlicka
Dyrektor Miejsko-Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Pisz

ul. Wąglicka 1
12-200 Pisz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, przeprowadził w dniach 2-6 marca 2020 r. kontrolę kompleksową Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pisz, przy ul. Wąglickiej 1.

Kontrola przeprowadzona została w siedzibie jednostki kontrolowanej.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. poz. 1507 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej, rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. Nr 61, poz. 543 ze zm.) oraz upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr FK-IV.0030.174.2020 z dnia 24 lutego 2020 r.

Przedmiotem kontroli była ocena realizacji ustawowych zadań samorządu gminnego z zakresu pomocy społecznej oraz ocena zgodności zatrudnienia pracowników z wymaganymi kwalifikacjami.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2019 r. do 6 marca 2020 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole, podpisanym przez Panią bez wniesienia zastrzeżeń w dniu 20 kwietnia 2020 r. (data wpływu do tut. Urzędu 23 kwietnia 2020 r.).

Ustaień kontrolnych dokonano w oparciu o analizę okazanych dokumentów, rozmowę z pracownikami oraz wyjaśnienia i informacje udzielone w związku z prowadzoną kontrolą przez Panią i pracowników Ośrodka.

Na podstawie przeprowadzonej kontroli działalność Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piszcu, oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w realizacji zadań, w szczególności w zakresie:

- opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzenia, zgodnie z art. 16a, oceny w zakresie pomocy społecznej;
- przyznawania i wypłacania zasiłków stałych;
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- sprawienia pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- prowadzenia i rozwoju infrastruktury ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- zapewnienia posiłku;
- organizowania i świadczenia usług opiekuńczych;
- wypłacania wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Ponadto nie stwierdzono nieprawidłowości i uchybień w zakresie:

- kwalifikacji zawodowych dyrektora jednostki;
- podnoszenia kwalifikacji zawodowych kadry pomocy społecznej poprzez udział w szkoleniach i samokształcenie;
- wskaźnika zatrudnienia pracowników socjalnych;
- przedkładania radzie gminy sprawozdania z działalności ośrodka pomocy społecznej oraz wykazu potrzeb z zakresu pomocy społecznej.

W zakresie realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- Brak prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych stosownie do wymogu art. 17 ust. 1 pkt 12 ustawy o pomocy społecznej.
Powyższa nieprawidłowość skutkowałą niezabezpieczeniem mieszkańcom gminy pomocy i wsparcia w ww. formie.
- Brak realizacji zadania obowiązkowego gminy tj. prowadzenia noclegowni, co stanowi naruszenie art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej w związku z art. 48a ust.1 ustawy o pomocy społecznej.
Powyższa nieprawidłowość skutkowałą niezabezpieczeniem mieszkańcom gminy pomocy i wsparcia w ww. formie.

W zakresie przyznawania świadczeń niepieniężnych stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienie:

- W 2 przypadkach decyzje administracyjne w zakresie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi zawierały błędne pouczenie o wnoszeniu przez stronę

opłaty za usługi, co stanowi naruszenie § 5 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. poz. 1598 ze zm.).

Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.

- W 2 przypadkach w decyzjach administracyjnych brak określenia liczby godzin przyznanych miesięcznie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, co było niezgodne z § 4 ust. 6 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą naruszeniem przepisów prawa.
- W 1 przypadku przekroczenie miesięcznego terminu załatwienia sprawy (dot. skierowania do domu pomocy społecznej), co stanowi naruszenie art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm.) - zwanego dalej Kpa.
Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą dłuższym, nieuzasadnionym terminem oczekiwania strony na wydanie decyzji rozstrzygającej w sprawie.
- W 1 przypadku w decyzji administracyjnej przyznającej pomoc w formie schronienia, określono nieprawidłowo procentową opłatę za pobyt mieszkańca gminy w Schronisku, co stanowi naruszenie art. 97 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Sprawa szczegółowo opisana na str. 16 i 17 protokołu z kontroli.
Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą brakiem wiedzy strony nt. opłaty, jaką będzie faktycznie ponosić za świadczenie usług w ww. formie.
- W 3 przypadkach stwierdzono brak wskazania w kontrakcie socjalnym daty dokonania oceny realizacji ustalonych działań, co jest niezgodne z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz.U. Nr 218, poz. 1439).
Powyższe uchybienie skutkowałą brakiem dowodu potwierdzającego, iż strona zapoznała się z okresem realizacji działań ujętych w kontrakcie socjalnym.

Ponadto w toku kontroli ustalono, że Rada Miejska w Piszcu w dniu 30 stycznia 2018 r. podjęła Uchwałę Nr XLIV/463/18 w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych. Ww. uchwała nie realizuje upoważnienia ustawowego wynikającego z art. 97 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, gdyż w uchwale określono w sposób sztywny wysokość opłaty tj. 70% kosztów utrzymania w całodobowym ośrodku wsparcia, ponadto w uchwale nie uwzględniono granic odpłatności jak również nie zawarto wysokości stawki bazowej, umożliwiającej wyliczenie kosztu pobytu osoby skierowanej do schroniska.

Ponadto w toku kontroli stwierdzono, że decyzje administracyjne przyznające specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, losowo wybrane do kontroli, zawierały ogólne zapisy dot. zakresu przyznanych usług, tożsame dla wszystkich. Brak było dostosowania do indywidualnych i szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w ww. formie. W powyższym zakresie udzielono Pani instruktażu.

W zakresie świadczeń pieniężnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- W 3 przypadkach (2 dot. zasiłków okresowych i 1 dot. zasiłku celowego) wypłata świadczeń nastąpiła zanim decyzja stała się ostateczna i prawomocna, co stanowi naruszenie art. 16 Kpa. Na dzień kontroli nie stwierdzono skutków powyższej nieprawidłowości.
- W 1 przypadku (dot. zasiłków specjalnych celowych) przyznanie pomocy w kwocie przekraczającej kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej, co jest niezgodne z art. 41 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.
Stwierdzona nieprawidłowość skutkowałą naruszeniem przepisu prawa.

W pozostałym zakresie kontroli, stwierdzono następującą nieprawidłowość:

- w 1 przypadku brak kwalifikacji osoby świadczącej specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. poz. 936 ze zm.) w związku z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. poz. 1598 ze zm.). Sprawa szczegółowo opisana w protokole z kontroli na str. 4.
Stwierdzona nieprawidłowość mogła skutkować obniżeniem jakości świadczonych usług na rzecz mieszkańców Gminy.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienie zostały omówione z Panią i kierownikiem Działu Pomocy Środowiskowej i Usług. Udzielono instruktażu, o którym mowa w protokole z kontroli oraz w niniejszym wystąpieniu.

Osobą odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości i uchybienie jest Pani, jako dyrektor jednostki. Przyczyną wystąpienia nieprawidłowości i uchybienia był niedostateczny nadzór z Pani strony, jak również niestosowanie, przez osoby odpowiedzialne za realizację zadań, obowiązujących przepisów prawa.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami i uchybieniem, działając w oparciu o art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, wnoszę o podjęcie przez Panią stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie oraz o niezwłoczną realizację następujących zaleceń:

1. Bezwzględnie przestrzegać obowiązku zatrudniania osób świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 maja 2018 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz.U. poz. 936 ze zm.), w związku z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.). Niezwłocznie podjąć działania w celu wyeliminowania nieprawidłowości.
2. Podjąć działania w celu realizacji zadania obowiązkowego gminy określonego w art. 17 ust.1 pkt 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.), tj. prowadzenia i zapewnienia miejsc w mieszkaniach chronionych.
3. Podjąć działania w celu realizacji zadania obowiązkowego gminy dot. prowadzenia noclegowni, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 3, w związku z art. 48a ustawy o pomocy społecznej.

W przypadku braku możliwości prowadzenia schronienia w formie noclegowni przez gminę, zlecić realizację zadania, zawrzeć porozumienie administracyjno-prawne z inną gminą lub wykupić usługi.

4. W decyzjach przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi zawierać prawidłowy zapis dot. wnoszenia opłaty za usługi, stosownie do wymogu § 5 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. poz. 1598 ze zm.).
5. W decyzjach administracyjnych przyznających specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi określać liczbę przyznanych godzin miesięcznie, zgodnie z § 4 ust. 6 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
6. Załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki, zgodnie z art. 35 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r, poz. 256 ze zm.).
7. W decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie schronienia, ustalać opłatę za pobyt, zgodnie z art. 97 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
8. Przestrzegać zasady, aby w każdym przypadku kontrakt socjalny był opatrzony datą oceny realizacji ustalonych w nim działań, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz.U. Nr 218, poz. 1439).
9. Wypłaty świadczeń z pomocy społecznej dokonywać, gdy decyzja administracyjna stanie się ostateczna i prawomocna, zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego.
10. Pomocy w formie specjalnego zasiłku celowego przyznawać zgodnie z art. 41 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Ponadto uwzględniając instruktaż udzielony przez zespół inspektorów w toku kontroli kompleksowej Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Piszcu, wskazuję następujące działania:

1. W przypadku udzielania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zakres usług określony w decyzjach administracyjnych dostosowywać indywidualnie do szczególnych potrzeb osób wymagających tej formy wsparcia.
2. Podjąć działania w kierunku opracowania projektu uchwały zmieniającej uchwałę Nr XLIV/463/18 Rady Miejskiej w Piszcu z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych, w zakresie granic odpłatności, a także kosztu stawki bazowej.

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, powołując się na znak pisma.

Jednocześnie na podstawie art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od daty otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda ustosunkuje się do zastrzeżeń w terminie 14 dni od dnia ich doręczenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni obowiązana jest do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków.

W przypadku uwzględnienia przez wojewodę zastrzeżeń, o których mowa wyżej, jednostka organizacyjna pomocy społecznej albo kontrolowana jednostka w terminie 30 dni jest obowiązana do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń, uwag i wniosków, o których mowa w art. 128 ust. 1, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez wojewodę zastrzeżeń.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Joanna Kastrau

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie